

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Любешівський технічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Безбар'єрне міське середовище

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

для здобувачів освітньо-професійного ступеня **фаховий молодший бакалавр**
освітньо-професійної програми «**Будівництво та експлуатація будівель і споруд**»
галузі знань **19 Архітектура та будівництво**
спеціальності **192 Будівництво та цивільна інженерія**
денної форми навчання

УДК

Д

До друку

Голова методичної ради ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ»

_____ Герасимик-Чернова Т.П.

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій коледжу

Бібліотекар _____ Н.М. Корець

Затверджено методичною радою ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ»

протокол № _____ від «_____» _____ 2024 р.

Рекомендовано до видання на засіданні циклової (методичної) комісії педпрацівників будівельного профілю, будівництва та цивільної інженерії ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ»,

протокол № _____ від «_____» _____ 2024р.

Голова випускної циклової (методичної) комісії _____ Данилік С.М.

Укладач: _____ С. М Савчук, викладач

Рецензент _____

Відповідальний за випуск: _____ Т. П. Кузьмич, методист коледжу

Безбар'єрне міське середовище [Текст]: методичні вказівки для виконання контрольних робіт для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузь знань 19 Архітектура та будівництво 192 Будівництво та цивільна інженерія за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» денної форми навчання / уклад. С. М Савчук. – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ», 2024 – 19 с.

Методичне видання складене відповідно до діючої програми курсу «Безбар'єрне міське середовище» з метою контролю основних розділів дисципліни, містить перелік питань до кожної теми та перелік рекомендованої літератури.

Вступ

Дана методична розробка призначена для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузь знань 19 Архітектура і будівництво спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд».

Під час засвоєння курсу «Безбар'єрне міське середовище» найбільш ефективним методом є самостійне виконання здобувачами освіти вправ та контрольних завдань.

Методичні вказівки призначені для виконання контрольної роботи здобувачами освіти за такими розділами:

Вступ. Загальні вимоги.

Основи безбар'єрної архітектури.

Вимоги до формування безбар'єрної архітектури.

Універсальний дизайн. Принципи формування безбар'єрної архітектури.

Вони містять теоретичні положення та завдання до контрольної роботи.

Вказівки до виконання та оформлення контрольної роботи

Організаційна частина.

Час на видачу завдання – 5 хв.

Виконання завдань.

Час виконання контрольної роботи – 40 хв.

Максимальна сума балів за контрольну роботу становить 12 балів. Таблиця переведення в 5 бальну шкалу наведена в таблиці 1.

Таблиця 1. Шкала переведення балів в 5-ти бальну

12-ти бальна шкала	5-ти бальна шкала
10-12	5
7-9	4
4-6	3
1-3	2

Перелік питань для контрольної роботи з дисципліни

Контрольна робота №1 по темах (Загальні вимоги, основи безбар'єрної архітектури, вимоги до формування безбар'єрної архітектури)

Варіант 1

Початковий рівень (1 правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

1. Що означає термін "безбар'єрне середовище"?
 - a) Середовище без перешкод для руху автомобілів
 - b) Середовище, що забезпечує доступність для всіх людей, незалежно від їх фізичних можливостей
 - c) Середовище з мінімальними будівельними перешкодами
 - d) Середовище, створене тільки для людей з інвалідністю
2. Яка ширина дверного отвору вважається мінімальною для забезпечення доступності для людей з інвалідністю?
 - a) 60 см
 - b) 75 см
 - c) 90 см
 - d) 120 см
3. Що є основним елементом безбар'єрного міського середовища?
 - a) Пандус
 - b) Ліфт
 - c) Пішохідний перехід
 - d) Широкий тротуар
4. Для чого потрібні тактильні елементи на тротуарах та підлозі?
 - a) Для орієнтації людей з вадами зору
 - b) Для контролю швидкості руху
 - c) Для захисту від ковзання
 - d) Для позначення напрямку руху для автомобілів
5. Що є основною метою створення безбар'єрного середовища?
 - a) Зменшення кількості транспорту в містах
 - b) Забезпечення доступності для всіх категорій населення
 - c) Створення зручностей для туристів

- d) Підвищення рівня комфорту для автомобілістів
6. Який максимальний нахил пандуса допустимий у громадських будівлях?
- a) 8 градусів
 - b) 10 градусів
 - c) 5 градусів
 - d) 15 градусів
7. Як забезпечується доступність громадського транспорту для маломобільних груп?
- a) Підвищенням рівня тротуарів
 - b) Використанням низькопідлогових автобусів
 - c) Зниженням кількості автобусів на маршрутах
 - d) Використанням тільки приватних транспортних засобів
8. Яка мінімальна ширина ліфтової кабіни для доступу осіб на інвалідному візку?
- a) 1 метр
 - b) 1,1 метра
 - c) 1,3 метра
 - d) 1,5 метра

Середній рівень 1 бал

9. Що таке "звукові сигнали на світлофорах"?

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняття "безбар'єрна архітектура".

Високий рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть вимоги до пандусів, що використовуються у безбар'єрній архітектурі (кут нахилу, матеріали, ширина).

Варіант 2

Початковий рівень (1 правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

1. Яка максимальна висота порогу допустима в безбар'єрних будівлях?
- a) 1 см
 - b) 3 см
 - c) 5 см
 - d) 10 см

2. Яка мінімальна ширина тротуару, що вважається безбар'єрною для маломобільних груп населення?
- a) 0.75 м
 - b) 1 м
 - c) 1.5 м
 - d) 2 м
3. Що з переліченого є елементом безбар'єрного міського середовища?
- a) Світлофор
 - b) Пандус
 - c) Дорожній знак
 - d) Автомобільна дорога
4. Для кого в першу чергу проектується безбар'єрні середовища?
- a) Для туристів
 - b) Для молоді
 - c) Для маломобільних груп населення
 - d) Для працівників міської ради
5. Що з наведеного є важливою складовою безбар'єрної архітектури?
- a) Вузькі тротуари
 - b) Високі пороги
 - c) Підземні переходи
 - d) Низькі бордюри
6. Яка мінімальна висота поручнів на пандусах?
- a) 50 см
 - b) 70 см
 - c) 90 см
 - d) 120 см
7. Що означає принцип універсального дизайну?
- a) Дизайн, орієнтований на людей з інвалідністю
 - b) Дизайн, доступний для всіх груп населення
 - c) Дизайн лише для дітей
 - d) Дизайн, що використовується у всіх країнах

8. Яке покриття має бути на пандусах для забезпечення безпеки пересування?

- a) Ковзке
- b) Гумове
- c) Неслизьке
- d) Бетонне

Середній рівень 1 бал

9. Що таке "безбар'єрне середовище"?

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняття "маломобільні групи населення"?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть вимоги до облаштування громадських будівель для людей з обмеженими можливостями (входи, двері, ліфти).

Варіант 3

Початковий рівень (1 правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

1. Що є основною характеристикою безбар'єрного простору?

- a) Доступність для всіх категорій населення
- b) Відсутність зелених зон
- c) Обмежений доступ для транспорту
- d) Високі пороги при входах

2. Для кого призначені тактильні плитки?

- a) Для велосипедистів
- b) Для пішоходів
- c) Для людей з вадами зору
- d) Для людей похилого віку

3. Яка висота бордюру в безбар'єрному середовищі вважається максимально допустимою?

- a) 10 см
- b) 6 см
- c) 15 см

d) 0 см

4. Що з наведеного найчастіше є перешкодою для маломобільних груп у громадських місцях?

- a) Пандуси
- b) Сходи
- c) Широкі тротуари
- d) Низькі бордюри

5. Що з перерахованого потрібно для облаштування безпечних пішохідних переходів?

- a) Високі бордюри
- b) Піщане покриття
- c) Тактильні елементи
- d) Пандуси

6. Яка мінімальна ширина дверей має бути для доступу інвалідних візків?

- a) 70 см
- b) 90 см
- c) 60 см
- d) 100 см

7. Для чого встановлюють звукові сигнали на світлофорах?

- a) Для позначення наявності тротуару
- b) Для попередження велосипедистів
- c) Для допомоги людям з вадами зору
- d) Для зменшення шуму

8. Що з перерахованого є прикладом безбар'єрного дизайну?

- a) Високі пороги
- b) Низькопідлогові автобуси
- c) Тільки сходи

d) Вузькі проходи

Середній рівень 1 бал

9. Що таке "візуальні засоби інформації"?

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняття "людина з інвалідністю"?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть, які особливості мають пішохідні доріжки для безбар'єрного середовища?

Варіант 4

Початковий рівень (1 правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

1. Що забезпечує "безбар'єрний вхід" у будівлях?

- a) Високий поріг
- b) Відсутність порогів
- c) Високі сходи
- d) Пандус або ліфт

2. Що з перерахованого полегшує орієнтацію для людей з вадами зору на тротуарах?

- a) Світлові індикатори
- b) Тактильні плитки
- c) Високі бордюри
- d) Рівна плитка

3. Що є основною характеристикою безбар'єрної архітектури?

- a) Наявність сходів
- b) Підвищення порогів
- c) Доступність для всіх груп населення
- d) Використання ескалаторів

4. До маломобільних груп належать:

- a) Студенти, аспіранти, докторанти;
- b) Люди похилого віку, люди з інвалідністю, батьки з дитячими візками;

- c) Підлітки;
- d) Туристи

5. Чому важливо забезпечити безбар'єрний доступ до громадських будівель?

- a) Щоб більше людей відвідувало будівлі;
- b) Щоб збільшити кількість робочих місць;
- c) Для зручності працівників;
- d) Щоб забезпечити рівні можливості для всіх громадян, включаючи маломобільні групи.

6. Який елемент міської інфраструктури обов'язково повинен бути доступним для маломобільних груп?

- a) Вокзали і аеропорти
- b) Кінотеатри та музеї
- c) Громадський транспорт
- d) Усі варіанти

7. Що потрібно встановлювати на сходах для людей з вадами зору?

- a) Світлові вказівники
- b) Декоративні плитки
- c) Тактильні елементи
- d) Вказівники напрямків

8. Що забезпечує "безбар'єрний вхід" у будівлях?

- a) Високий поріг
- b) Відсутність порогів
- c) Високі сходи
- d) Пандус або ліфт

Середній рівень 1 бал

9. Що таке "доступні для МГН будинки і споруди"?

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняття "тактильні засоби інформації"?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть, входи та шляхи руху до будівель (повздовжній ухил, ширина тротуару).

Перелік питань для контрольної роботи з дисципліни

Контрольна робота №2 по темах (Вимоги до формування безбар'єрної архітектури, універсальний дизайн)

Варіант 1

Початковий рівень (1 правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

1. Доступність будівель і споруд до категорії «житло» належить?
 - a) Мікрорайони, райони існуючої індивідуальної садибної забудови, серединні і периферійні зони міст;
 - b) Житлові будинки загального типу, рекреаційні установи загального типу, готелі, мотелі;
 - c) Рекреаційні установи загального типу, зони відпочинку, транспортні і пішохідні комунікації, зони паркування.
2. Ширина проходу біля касового поста має становити не менше?
 - a) 0,9 м;
 - b) 0,8 м;
 - c) 0,7 м;
 - d) 1.2 м;
3. Лави в загальних роздягальнях повинні розташовуватися на відстані не менше...?
 - a) 2,2 м
 - b) 2.0 м
 - c) 1.8 м
 - d) 1.2 м
4. Територія, призначена для будинків-інтернатів, повинна мати обгороджування висотою не менше..?
 - a) 1.6 м
 - b) 1.8 м
 - c) 2.0 м
 - d) 2.2 м
5. Яке з наведених тверджень найкраще описує універсальний дизайн?
 - a) Дизайн тільки для людей з інвалідністю
 - b) Дизайн, що враховує потреби всіх користувачів
 - c) Дизайн для конкретних професій
 - d) Дизайн, що змінюється залежно від пори року
6. Який з принципів універсального дизайну забезпечує можливість користування незалежно від фізичних здібностей?

- a) Гнучкість у використанні
- b) Простота і інтуїтивність
- c) Рівні можливості доступу
- d) Точність та акуратність

7. Який принцип універсального дизайну передбачає використання різноманітних сенсорних сигналів для передачі інформації?

- a) Гнучкість у використанні
- b) Сенсорне сприйняття інформації
- c) Допустимість помилок
- d) Естетична привабливість

8. Що має враховувати універсальний дизайн для створення доступних громадських просторів?

- a) Різні фізичні можливості користувачів
- b) Розмір дверей
- c) Наявність вікон
- d) Кількість дзеркал

Середній рівень 1 бал

9. Які соціальні переваги «універсального дизайну»?

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняття "універсальний дизайн"?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть, основні вимоги до планування громадських приміщень відповідно до принципів універсального дизайну.

Варіант 2

1. До об'єктів «особливого значення» належить?

- a) Рухомий склад, рухомий склад, інформаційне забезпечення;
- b) Житлові будинки загального типу, рекреаційні установи загального типу, готелі, мотелі;
- c) Заклади освіти, аптеки, поліклініки, амбулаторії, рекреаційні установи.

2. У залах їдалень посадкові місця (столи) для осіб з інвалідністю слід розташовувати:

- a) у прохідній зоні

- b) поблизу входу
 - c) поблизу виходу
 - d) за нормами не передбачено
3. Зберігання домашнього одягу в приміщенні роздягальні слід передбачати у закритих одноярусних шафах висотою до....?
- a) 1,3 м
 - b) 1.0 м
 - c) 1.1 м
 - d) 0.8 м
4. Який принцип забезпечує зручність у користуванні простором незалежно від фізичних можливостей?
- a) Мінімальні фізичні зусилля
 - b) Простота і інтуїтивність
 - c) Естетична привабливість
 - d) Принцип універсальності
5. Що забезпечує інтуїтивне використання об'єктів?
- a) Гладка поверхня
 - b) Проста і зрозуміла форма
 - c) Декор
 - d) Яскраві кольори
6. Як універсальний дизайн забезпечує зручність для людей з обмеженим слухом?
- a) Використання лише аудіоінформації
 - b) Використання візуальних сигналів
 - c) Наявність гучномовців
 - d) Використання тільки текстів
7. Що таке принцип мінімальних фізичних зусиль в універсальному дизайні?
- a) Використання важких елементів
 - b) Забезпечення легкого доступу до об'єктів
 - c) Наявність складних механізмів
 - d) Наявність декоративних елементів
8. Які елементи використовуються для забезпечення доступу до громадських будівель?
- a) Високі сходи

- b) Пандуси і поручні
- c) Тільки двері
- d) Декор на вході

Середній рівень 1 бал

9. Наведіть приклад об'єкта універсального дизайну.

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняттю "тактильні елементи"?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть, як універсальний дизайн сприяє безпеці та зручності у громадських просторах.

Варіант 3

1. Під «міським» середовищем розуміють?

- a) Мікрорайони, райони існуючої індивідуальної садибної забудови, серединні і периферійні зони міст;
- b) Житлові будинки загального типу, рекреаційні установи загального типу, готелі, мотелі;
- c) Рекреаційні установи загального типу, зони відпочинку, транспортні і пішохідні комунікації, зони паркування.

2. Ширина проходу біля касового поста має становити не менше?

- a) 1,2 м;
- b) 0,9 м;
- c) 0,8 м;
- d) 0,7 м;

3. Для маломобільних відвідувачів слід застосовувати унітази з висотою відривня підлоги до верху сидіння не нижче?

- a) не нижче 0,45 м і не вище 0,6 м.
- b) не нижче 0,50 м і не вище 0,65 м.
- c) не нижче 0,35 м і не вище 0,50 м.
- d) не нижче 0,40 м і не вище 0,55 м.

4. Територія, призначена для будинків-інтернатів, повинна мати обгороджування висотою не менше..?

- a) 1.6 м
- b) 1.8 м
- c) 2.0 м
- d) 2.2 м

5. Що передбачає принцип гнучкості використання в універсальному дизайні?

- a) Однорідність інтерфейсу
- b) Зручність для всіх користувачів
- c) Використання тільки для людей з інвалідністю
- d) Спеціальні вимоги для дітей

6. Який елемент дизайну допомагає людям з вадами зору орієнтуватися у просторі?

- a) Дзеркала
- b) Контрастні кольори та тактильні поверхні
- c) Світлодіодне освітлення
- d) Текстильне покриття

7. Який із наведених об'єктів найбільше підходить до принципів універсального дизайну?

- a) Громадські вбиральні з пандусами
- b) Двері з високими порогами
- c) Високі сходи без поручнів
- d) Килимові покриття

8. Який із наведених елементів відповідає принципу безпечного використання?

- a) Наявність пандусів і поручнів
- b) Складна структура
- c) Використання дзеркал
- d) Тільки символи на поверхні

Середній рівень 1 бал

9. Чому універсальний дизайн важливий у міському середовищі?

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення поняття "безбар'єрне міське середовище"?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11.Опишіть, вимоги до входів у будівлі за принципами універсального дизайну.

Варіант 4

1. До об'єктів «**особливого значення**» належить?

- a) Рухомий склад, рухомий склад, інформаційне забезпечення;
- b) Житлові будинки загального типу, рекреаційні установи загального типу, готелі, мотелі;
- c) Державні та муніципальні установи, установи соціального захисту населення, продовольчі магазини

2. У залах їдалень посадкові місця (столи) для осіб з інвалідністю слід розташовувати:

- a) у прохідній зоні
- b) поблизу входу
- c) поблизу виходу
- d) за нормами не передбачено

3. Житлова площа у будинках-інтернатах для людей старшого віку і інвалідів приймається не менше?

- a) 7 м²/люд
- b) 12 м²/люд
- c) 18 м²/люд
- d) 20 м²/люд

4. Що таке універсальний дизайн?

- a) Дизайн тільки для людей з інвалідністю
- b) Дизайн, орієнтований на потреби всіх користувачів
- c) Спеціальний дизайн для дітей
- d) Дизайн для спеціальних приміщень

5. Який принцип універсального дизайну забезпечує легкість і доступність для людей з інвалідністю?

- a) Гнучкість використання
- b) Безпечність і простота
- c) Сенсорне сприйняття
- d) Мінімальні фізичні зусилля

6. Які об'єкти слід обладнати поручнями для забезпечення безпеки?

- a) Лавки

- b) Сходи і пандуси
- c) Вікна
- d) Декорації

7. Що має враховувати універсальний дизайн у громадських будівлях?

- a) Різні потреби користувачів
- b) Тільки потреби працівників
- c) Декоративні елементи
- d) Кількість сходів

8. Який принцип забезпечує зручне та безпечне пересування в приміщеннях?

- a) Мінімальні фізичні зусилля
- b) Гнучкість у використанні
- c) Сенсорне сприйняття
- d) Використання яскравих кольорів

Середній рівень 1 бал

9. Назвіть один із основних принципів універсального дизайну для громадських приміщень.

Достатній рівень (визначення поняття) 1 бал

10. Дайте визначення терміну "сенсорне сприйняття" у сфері універсального дизайну?

Складний рівень (опис вимог) 2 бали

11. Опишіть, вимоги до розміщення тактильних позначок у будівлях за універсальним дизайном.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безбар'єрне міське середовище[Текст]: конспект лекцій для здобувачів освіти спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія, денної форми навчання /уклад. В. С. Оласюк – Любешів: ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ», 2022.–135с.
2. Азін В. О., Байда Л. Ю., Грибальський Я. В., Красюкова-Еннс О. В. Доступність та універсальний дизайн : навч.-метод. посіб./ за заг. ред. Байди Л. Ю., Красюкової Еннс О. В. — К., 2013. —128с.

Безбар'єрне міське середовище [Текст]: методичні вказівки для виконання контрольних робіт для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузь знань 19 Архітектура та будівництво 192 Будівництво та цивільна інженерія за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» денної форми навчання / уклад. С. М Савчук. – Любешів: : ВСП «Любешівський ТФК Луцького НТУ», 2024 – 19 с.

Комп'ютерний набір і верстка : С. М. Савчук

Редактор: С. М. Савчук

Підп. до друку _____ 2024 р. Формат А4.

Папір офіс. Гарн. Таймс. Умов. друк. арк. 3,5

Обл. вид. арк. 3,4. Тираж 15 прим.